

Серпень, 2004

Євробюлетень

Інформаційне видання Представництва Європейської Комісії в Україні

На початку липня
у Гаазі відбувся саміт Україна — ЄС

Фото: ЄС

Під час саміту Україна – ЄС Президент Леонід Кучма зустрівся із лідерами Європейського Союзу

Фото: ЄС

Саміт Україна-ЄС: розбіжності в позиціях залишаються

В Гаазі відбувся саміт Україна-ЄС. Це перша зустріч українського керівництва із високопосадовцями Союзу після його розширення. Сторонам так і не вдалося дійти згоди щодо принципових питань двосторонніх стосунків. Всупереч очікуванням, План дій співробітництва України та ЄС під час Гаазького саміту так і не вдалося узгодити до кінця. Офіційний Київ продовжує наполягати на внесенні до документа положення про поглиблення відносин із ЄС після виконання Плану дій. Брюссель поки що не дав позитивної відповіді.

Докладніше про Саміт Україна-ЄС читайте на стор. 2

Євробюлетень

Інформаційне видання
Представництва
Європейської Комісії
в Україні

Київ 01024
вул. Кругло-
університетська, 10
www.delukr.cec.eu.int

Керівник проекту
Вікторія Давидова
E-mail:
victoria.davydova@cec.eu.int

Зміст бюлетеня
не обов'язково відбиває
офіційні погляди
Європейської Комісії

© Європейська Комісія,
2004

Видає та розповсюджує
Лабораторія
законодавчих ініціатив
Київ 04070
вул. Волоська, 8/5,
к. 133-134,
т./ф.: (044) 238-24-69
www.parlament.org.ua
E-mail:
info@laboratory.kiev.ua

Головний редактор
Олекса Підлуцький

Редактор
Руслан Дейниченко

У реалізації проекту
беруть участь:

Анжела Євгенєва
Олександр Синьокий
Наталія Синьоока
Ольга Гребінник

Оригінал-макет
Роман Марковець

Верстка
Ірина Кучер

Наклад 15 000 прим.

Інтернет-версія
www.delukr.cec.eu.int
www.parlament.org.ua

This publication is pro-
duced with the financial
support from the
Delegation of the
European Commission to
Ukraine, Belarus and
Moldova

Видання
фінансується
Представництвом
Європейської Комісії в
Україні, Білорусі та
Молдові

Використана інформація:
www.europa.eu.int,
«Інтерфакс-Україна»,
УНІАН

Видруковано з готового
оригінал-макету
Видавництво «Міленіум»
Свідоцтво ДК № 535
від 19.07.2001 р.

Саміт Україна-ЄС: розбіжності
в позиціях залишаються 2

Україна – ЄС: справи більше важать
ніж слова. У Брюсселі коментують
зміну Воєнної доктрини України 4

ЄС допоможе зробити українські АЕС
безпечнішими 5

Європейські компанії запрошують
на стажування українських менеджерів . . . 6

Завдяки ЄС українські кордони
стануть надійнішими 7

Спорудження каналу Дунай-Чорне море
може вплинути на стосунки України
з сусідами та Європою 8

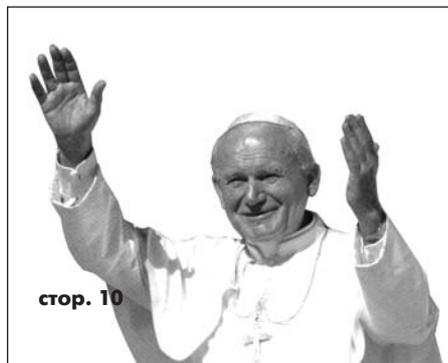
Експерти обговорюють
європейську політику сусідства ЄС 9

Іван Павло II: «Молодь України,
Христос запрошує тебе йти проти течії» . . 10

Ціни на автомобілі в країнах
Європейському Союзі поступово
вирівнюються 12

За вищу освіту в Німеччині можливо
доведеться платити 13

Як Брюссель став столицею
об'єднаної Європи 16

Шановні читачі!

У черговому номері видання «Євробюлетень» серед головних тем стаття про саміт Україна-ЄС, який відбувся в липні в Гаазі та інформація про те, як Європейський Союз надає допомогу українській атомній енергетиці. В рубриці «Європейці» – розповідь про непересічну особистість – главу Католицької Церкви Папу Івана Павла II. Журналісти нашого видання, як завжди, знайомлять вас із питаннями, які знаходяться в центрі уваги європейців та установ ЄС. Тим, хто захоплюється спортом, буде цікаво прочитати про історію виникнення європейських чемпіонатів з футболу та про події, які відбувалися за лаштунками цьогорічної першості, що проходила в Португалії. Пропонуємо Вам також перевірити свої знання з минулого та сьогодення Європейського Союзу, відповівши на запитання вікторини. Переможців чекають призи.

«Євробюлетень»

Саміт Україна-ЄС: розбіжності в позиціях залишаються

На початку липня у Гаазі відбувся саміт Україна-ЄС. Це перша зустріч українського керівництва із високопосадовцями Союзу після його розширення. Сторонам так і не вдалося знайти порозуміння щодо принципових питань двосторонніх стосунків. Всупереч очікуванням, План дій співробітництва України та ЄС під час Гаазького саміту так і не вдалося узгодити до кінця. Офіційний Київ продовжує наполягати на внесенні до документа положення про поглиблення відносин із ЄС після виконання Плану дій. Брюссель поки що не дав позитивної відповіді.

Офіційні особи Європейської Комісії неодноразово наголошували на тому, що у відносинах ЄС та України ще є низка питань, які потребують вирішення. А тому гаазький саміт не став простою формальністю, під час якої делегації обмінюються компліментами на адресу один одного. Виступаючи на підсумковій прес-конференції Президент України Леонід Кучма назвав проведені переговори «відвертими та чесними». Вони виявилися результативними в плані обміну думками, але не дали Києву конкретних результатів, на які він розраховував.

Брюссель із цікавістю слід-

кує за економічними досягненнями України. Офіційний Київ також зацікавлений у подальшій лібералізації двосторонніх торговельних відносин та отриманні більшого доступу на європейські ринки. Після багатьох років стрімкого падіння українська економіка зараз демонструє рекордні в Європі темпи зростання. Приріст реального ВВП у січні-травні 2004 року становив 11,3%. Збільшення промислового виробництва – 16,9%. Статистика свідчить, що економічні зрушення почали відчувати й прості громадяни, доходи яких тільки з початку року виростили на 30%.

Як відомо, частка Європей-

ського Союзу у загальному обсязі зовнішньої торгівлі України з урахуванням нових десяти членів досягла 33%. ЄС став найбільшим зовнішньоторговельним партнером України. Позитивні тенденції спостерігаються також і у надходженні прямих іноземних інвестицій в Україну. Частка інвестицій з держав ЄС становить 55% від їх загального обсягу. Але українське керівництво хоче полегшити доступ українським експортерам на європейські ринки.

Питання торгівлі сталеливарними виробами між Україною та ЄС вже кілька років знаходиться на порядку денному переговорів. Ще

гострішою ця тема стала після розширення Союзу. Українські експортери металу твердять, що втратили через це значну частину ринків у країнах Східної Європи та Балтії. Уряд хоче принаймні зберегти традиційні обсяги поставок української сталеливарної продукції до розширеного Європейського Союзу. Ще рік тому Київ просив ЄС компенсувати економічні втрати України від розширення. Але, здається, брюссельські чиновники переконали українських колег у безперспективності таких вимог.

У Брюсселі із розумінням ставляться до прагнення українського уряду у найближчій перспективі вступити до Світової організації торгівлі. Без підтримки Європейського Союзу зробити цього не вдасться. ЄС рекомендує Україні привести національне законодавство у відповідність до вимог СОТ та врегулювати питання відшкодування ПДВ українським експортерам.

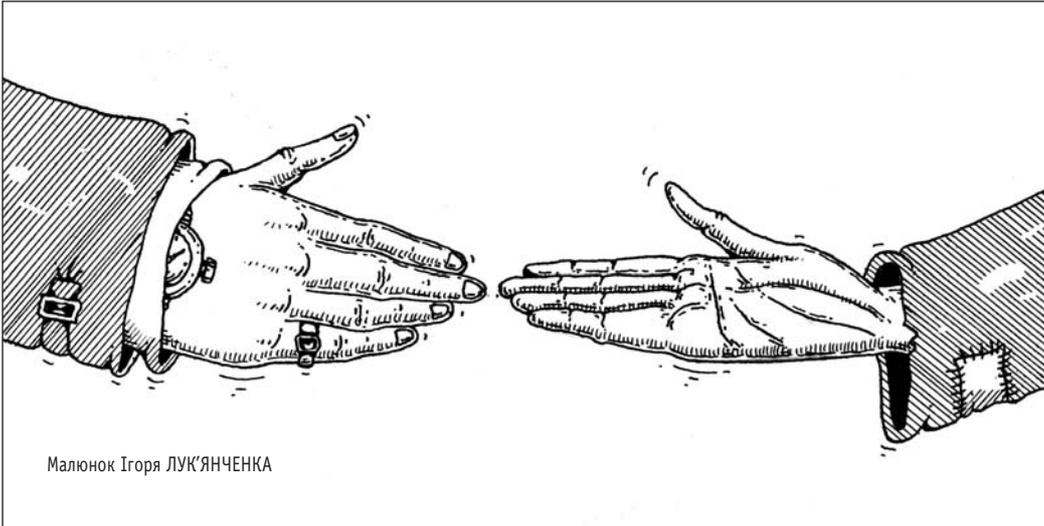
Але досягнення саміту в економічній площині виявилися досить скромними. Президенту Кучмі так і не вдалося отримати для України статусу країни з ринковою економікою щодо антидемпінгових розслідувань. Такий статус буде більш корисним для українських експортерів, але ЄС вимагає передусім обмеження втручання української влади в формування цін на

ЦИТАТА

«У новій стратегії сусідства ЄС з новими безпосередніми сусідами у Східній Європі – свого роду зовнішньополітичній доктрині Європейського Союзу, який переживає процес розширення, – Україні приділяється дуже мало уваги. Незважаючи на солідне економічне зростання, вона через недотримання принципів правової держави не отримала перспективи членства в ЄС. Розпочне ЄС новий інтенсивніший діалог з українською елітою про актуальні проблеми чи чекатиме, доки вона не виконає свої домашні завдання щодо зміцнення демократії та проведення ринкових реформ? Чи продовжать Європейський Союз та НАТО співпрацю зі сталевими та вугільними магнатами Сходу в справі стабілізації європейського континенту, якщо результати президентських виборів не відповідатимуть бажанню Заходу? А, може, Україну кинуть напризволяще? Швидше за все, ЄС поки що займатиметься власними проблемами. При цьому в чорноморському та каспійському регіоні розвиваються такі геополітичні процеси – тут варто згадати хоча б Грузію – які вже незабаром примусять ЄС діяти».

Александр РАР,

Експерт Німецького товариства зовнішньої політики у статті в газеті «Вельт»

таку продукцію як сталь, а також впровадження чітких заasad оголошення банкрутств підприємств.

Ще одна болюча тема у двосторонніх відносинах – нафтопровід Одеса-Броди. Представники Європейської Комісії висловлювали незадоволення тим, що після довгих вагань український уряд все ж вирішив почати його експлуатацію в південному напрямку. Російсько-британський нафтовий гігант «ТНК-ВР» лобював використання нафтогону для транспортування російської сировини до терміналу Південний та далі через турецькі прото-

ки в Середземне море. Європейський Союз і Сполучені Штати висловлювали підтримку іншому варіанту використання української труби. А саме для транспортування нафти із каспійських родовищ у бік Бродів, а далі на переробні заводи у Східній Європі. На думку європейських експертів, у перспективі це б послабило залежність споживачів континенту від постачання російської нафти. Спочатку український уряд, провівши консультації з міжнародними експертами, віддав перевагу саме такому варіанту використання своїх транспортних

потужностей. Після переговорів із Польщею Україна навіть досягла домовленості про добудову гілки нафтопроводу до польського міста Плоцьк. Однак згодом, так і не знайшовши постачальників каспійської нафти, Київ погодився на пропозицію «ТНК-ВР» і вже почав заповнювати трубу, яка простоювала майже два роки, російською сировиною. У відповідь на закиди Європи український уряд назвав "реверс" тимчасовим кроком, який дозволить на час добудови гілки до Плоцька завантажити потужності. Втім, багато експертів зауважують,

що умови контракту з «ТНК-ВР» так і не були оприлюднені, а тому висловлюють припущення, що він міг бути укладений на тривалий термін.

В Гаазі делегація ЄС наполягала на тому, щоб Київ розвіяв сумніви щодо трубопроводу «Одеса-Броди» та підтвердив намір використовувати його в прямому напрямку для постачання каспійської нафти до Польщі.

Прем'єр Балкененде та голова Європейської Комісії Романо Проді, які представляли ЄС, скористалися із зустрічі з Президентом України Леонідом Кучмою, щоб нагадати йому про важливість «забезпечення демократичного перебігу президентських виборів у жовтні 2004 року, згідно з міжнародними стандартами, також щодо свободи слова».

Українські та іноземні оглядачі зазначають, що Києву треба навчитися бути надійним і передбачуваним партнером, до якого ставилися б із повагою як у Брюсселі, так і в інших європейських столицях.

Тимофій МЕДУНИЦЯ

Іспанія та Франція визначилися із проведенням референдумів щодо Європейської Конституції

Іспанське керівництво ухвалило рішення про проведення референдуму щодо схвалення Європейської Конституції в лютому 2005 року. Таке рішення прийняв Прем'єр-міністр Хосе Луїс Сапатеро після консультацій з лідерами опозиційних партій. Така затримка із проведенням опитування пов'язана із існуванням «технічних проблем». Раніше голова

іспанського уряду заявляв, що парламент його країни ратифікує Конституцію ЄС одним із перших в Європі.

Франція також вирішила винести текст Конституції на референдум. Про це повідомив президент країни Жак Ширак у своєму виступі на телебаченні з нагоди національного свята – Дня взяття Бастилії. Він сказав, що референдум відбудеться у другій половині 2005 року. У разі по-

зитивного результату, текст Конституції ратифікує парламент країни. Про своє рішення винести Конституцію на референдум раніше заявили Велика Британія, Ірландія, Данія та Люксембург, та ряд інших країн.

Остаточний текст документа був узгоджений після тривалих дискусій і завдяки компромісу, запропонованому керівництвом Ірландії. «Середні» та «невеликі» за на-

селенням країни ЄС вимагали для себе більшої ваги під час прийняття рішення. Однак Франція та Німеччина наполягли на запропонованому Дубліном варіанті. Остаточний погоджений текст містить норму, що будь-яке рішення вважається ухваленим, якщо за нього проголосує 55% країн-учасниць. Однак їх населення має складати не менше, ніж 65% населення ЄС.

Україна — ЄС: справи більше важать ніж слова.

У Брюсселі коментують зміни Воєнної доктрини України

Наприкінці липня в Україні активізувалися дискусії навколо питання європейської інтеграції. Каталізатором цих розмов стали поправки до Воєнної доктрини України, внесені Президентом Кучмою після закінчення Гаазького саміту. Глава держави своїм указом вилучив із документа згадки про те, що вступ до ЄС є кінцевою метою європейської інтеграції держави. Теж саме сталося із пунктами, які стосувалися наміру України стати повноправним членом Північно-атлантичного альянсу. Досить дивно виглядав той факт, що громадськість про цей указ повідомили лише за декілька тижнів після підписання, під час зустрічі Леоніда Кучми із Президентом Російської Федерації Володимиром Путіним. Це теж дало експертам немало приводів для роздумів.

Першими забили на сполох політики з опозиції. Ті з них, хто декларує відданість ідеї інтеграції України до європейських структур, звинуватили владу у зраді національних інтересів на догоду Кремлю. Із роз'ясненнями дій Президента змушені були виступати представники українського уряду — Міністерства закордонних справ, Ради національної безпеки і оборони та Міністерства оборони. Першим офіційну позицію оприлюднило МЗС. Із неї випливає, що зміщення акцентів у одному з основних документів держави було пов'язане із політикою західних партнерів — ЄС та НАТО.

«Це вилучення пов'язане з неготовністю ані НАТО, ані ЄС на цьому етапі дати чіткий

сигнал відносно часових рамок вступу України в ці організації», — сказав заступник міністра закордонних справ Олег Шамшур. За його словами, корективи і уточнення здійснювалися відповідно до реалій нинішніх відносин України з НАТО та ЄС, які були зафіксовані у заявах учасників Стамбульського саміту і саміту Україна-ЄС в Гаазі. В той же час український урядовець наполягав, що кінцева мета — набуття членства в Союзі — для України не змінилася. «Ми не бачимо жодних підстав для твердження про перегляд європейського і євроатлантичного курсу України. Оскільки не переглядалась, не переглядається і, напевно, не буде переглядатися кінцева мета політики європейської і євроатлантичної інтеграції. Ключове слово про євроатлантичну інтеграцію у Воєнній доктрині присутнє», — наголосив Олег Шамшур. Не всі в Україні погодилися із такою логікою, але поступово пристрасті навколо цього питання вгамувалися. Критики влади отримали зайвий привід згадати про її непослідовність у питаннях зовнішньої політики.

Європейський Союз сприйняв вилучення із Воєнної доктрини України положень про прагнення до повноправного членства у ЄС досить «спокійно». Саме такою виявилася офіційна реакція ЄС на оприлюднення указу Президента України Леоніда Кучми від 15 липня. Як запевнив журналістів у Брюсселі речник Європейської Комісії Рейо Кемпінен, в найближчих планах Союзу ніколи не було приєднання Ук-

раїни. А тому згадані корективи не матимуть ніяких наслідків для стосунків Брюсселя з Києвом. «Ми маємо добрі та близькі відносини з Україною та Росією. Однак членство в ЄС ніколи не планувалося для жодної з цих країн і формально не обговорювалося як перспектива», — заявив він.

В той же час інша представниця Європейської Комісії, яка займається відносинами Європейського Союзу з Росією та Україною, Емма Удвін заявила журналістам, що ЄС розвиває відносини з Україною на основі «європейської політики сусідства». Вона хоч і не виключає в майбутньому членства України в Союзі, але зосереджується на покращенні нинішніх стосунків у якості сусіда ЄС. «Ми працюємо з Україною над ближчими відносинами. Є багато речей, які ми пропонуємо», — відзначила вона.

Вже за декілька місяців Європейська Комісія планує завершити узгодження Плану дій Україна-ЄС. Цей документ передбачатиме поетапне взаємне відкриття ринків. Цей процес має супроводжуватися приведенням українських демократичних норм та економічних законів до європейських стандартів. «Упродовж наступних 10-15 років ЄС пропонує поширити на Україну «чотири свободи» — вільного обігу товарів, послуг, капіталів та робочої сили, а також перехід до спільного ринку», — зазначила Емма Удвін.

Поки що в Брюсселі схильні більше реагувати не на заяви українських лідерів та підписання різних документів, а на реальні справи.

Так, наприклад чиновники Європейської Комісії та урядовці країн-членів ЄС неодноразово звертали увагу офіційного Києва на кроки, які можуть зашкодити подальшій інтеграції України до європейських структур. Зокрема, такі застереження лунали щодо можливого входження до митного союзу в рамках Єдиного економічного простору Росії, України, Казахстану та Беларусі.

Неодноразово європейські лідери публічно закликали українське керівництво дотримуватися міжнародних стандартів забезпечення свободи засобів масової інформації. Представники Європейської Комісії також неодноразово говорили, що для подальшої євроінтеграції України велике значення матиме рівень демократичності та чесності президентських виборів. Поки що з Брюсселя лунає критика на адресу української влади,

Олеся БАДЬОРНА

ЄС допоможе зробити українські АЕС безпечнішими

29 липня в Києві підписано угоду про надання Євроатомом позики українській Національній атомній енергогенеруючій компанії «Енергоатом» для енергоблоку №2 Хмельницької АЕС та енергоблоку №4 Рівненської АЕС. Європейську Комісію, що виступає від імені Євроатому, на церемонії підписання представляв керівник Правового департаменту Генерального Директорату з економіки та фінансів Буркхард Шмідт, Україну – Міністр палива та енергетики Сергій Тулуб.

Кошти, надані через позику, підуть виключно на підвищення безпеки українських атомних електростанцій. За допомогою позики буде модернізовано систему безпеки ядерних блоків, будівництво яких знаходиться на етапі завершення.

У 2000 році Європейська Комісія схвалила надання Україні позики на суму 585 млн доларів, для завершення будівництва, підвищення безпеки двох енергоблоків третього покоління – №2 на Хмельницькій АЕС та №4 на Рівненській атомній станції.

В той же час ЄБРР схвалив позику для цього ж проекту у сумі 215 млн доларів. Ці рішення було прийнято за кілька днів до закриття Чорнобильської АЕС у відповідності до Меморандуму про наміри, укладеного між Україною, країнами Великої сімки та Європейською Комісією.

Однак рішення, схвалені Євроатомом і ЄБРР у 2000 році, так і не набрали чинності, оскільки український уряд після невдалих переговорів щодо умов надання позики вирішив завершувати будівництво за рахунок влас-

них коштів НАЕК «Енергоатом». Обидва блоки почнуть працювати до кінця 2004 року.

Фахівці з питань ядерної енергетики, залучені структурами, які надають фінансування, підтвердили, що запланований рівень безпеки відповідає тому, що планувався з самого початку ще у 2000 році. Україна також взяла на себе зобов'язання модернізувати інші 13 атомних енергоблоків, що є в країні, за моделлю Х2Р4, заснувати фонд виведення АЕС з експлуатації та досягнути міжнародного рівня ядерної відповідальності та страхування. Ці зобов'язання можна буде виконати завдяки вдосконаленій системі оплати рахунків за електроенергію, а також погодженню методології встановлення тарифу НАЕК «Енергоатом» на основі реальних витрат.

Це не єдиний проект в сфері атомної енергетики, який підтримує Європейська Комісія в Україні. У липні Комісія уклала контракт із бельгійським консорціумом «Трактель-Електрабель» (Tractebel-Electrabel). Згідно документу, буде надано технічну допомогу Південно-Українській атомній станції. На станції, яка знаходиться в Миколаївській області, працюють три енергоблоки з реакторами типу ВВЕР-1000. Вони дуже подібні до реакторів, які експлуатуються в Бельгії та інших західноєвропейських країнах.

Допомога, яка надаватиметься бельгійською компанією, є частиною заходів із підвищення ядерної безпеки на українських станціях, що фінансуються Європейським Союзом. Головна мета проек-

Понад 58% електроенергії, яка споживається в Бельгії, виробляється на атомних станціях. За цим показником країна посідає третє місце в світі. Після аварії на одній із станцій минулого року в Бельгії схвалено закон, який значно підвищив вимоги до безпеки ядерних реакторів

ту – передати українським фахівцям новітні знання та досвід у сфері культури експлуатації блоків. Заплановані такі основні напрямки співробітництва:

- розробка системи дій на випадок складних аварій. Вони будуть спрямовані на мінімізацію наслідків, які можуть виникнути в разі позаштатних ситуацій на станції;

- навчання персоналу з метою мінімізації так званого людського фактору. Фахівці, які працюють на бельгійській станції Тяньж познайомлять працівників Південно-української АЕС із своїми напрацюваннями в цій сфері.

Компанія «Свіз-Трактель» (Suez-Tractebel) також надасть технічну підтримку та допомогу в управлінні процесом

ліцензування, закупівлі, а також встановлення та випробування обладнання. Згідно досягнутих домовленостей, аналогічну допомогу буде надано й на інших важливих об'єктах, спорудження яких почалося декілька років тому, але досі ще не завершено.

Згідно умов контракту, все необхідне для реалізації проекту обладнання, буде вироблятися або в одній з країн ЄС, або в державі, яка бере участь у програмі EuropeAid.

За подальшою інформацією звертайтеся у Представництво Європейської Комісії в Україні, Белорусі та Молдові до Олени Миколайчук.

тел. (044) 462 0010

Європейські компанії запрошують на стажування українських менеджерів

Фото: ЄС

Програма підготовки менеджерів EuropeAid Managers' Training Programme (MTP) планує продовжити реалізацію «Local MTP», яка успішно розпочалася минулого року. Для участі в програмі буде відібрано 20 менеджерів.

Програма MTP фінансується Європейським Союзом і почала працювати в жовтні 1999 року. Понад 2000 менеджерів із країн СНД вже

пройшли стажування в Західній Європі, що дозволило їм підвищити свій професійний рівень та змінити підходи до управління своїми компаніями. Враховуючи отримані практичні знання про західний стиль менеджменту, багатьом учасникам вдалося знайти нові ділові контакти та спільну мову з потенційними партнерами в країнах Європейського Союзу. В рамках програми «Local MTP» ук-

раїнські менеджери проходять стажування в представництвах та філіях західноєвропейських компаній в Україні. Учасники відвідують вступний, проміжний і фінальний семінари. Програмою передбачено стажування в Україні, візити до компаній в Німеччині, а також європейський семінар у Бельгії. Цього року програма триватиме з 23 жовтня до 13 грудня.

Переваги для українських менеджерів:

- отримати практичний досвід в західній компанії, яка працює в реальному економічному середовищі України;
- налагодити ділові стосунки з потенційними партнерами серед західних компаній в Україні та під час перебування в Німеччині та Бельгії;
- налагодити ділові стосунки з іншими стажерами з України та іншими країнами СНД та обмінятися досвідом;
- ознайомитись із західним стилем менеджменту в Україні.

Менеджери, які подають заявку на участь в програмі «Local MTP», мають відповідати наступним критеріям:

- вік від 25 до 40 років;
- щонайменше 3 роки досвіду роботи на посаді менеджера;
- вільне володіння однією з мов ЄС.

Програма бере на себе усі витрати щодо авіаквитків, проживання, медичного страхування в Європі та витрат під час стажування в Україні.

Програма «Local MTP» пропонує українським офісам західних компаній стати приймаючими компаніями для українських менеджерів та взяти на 2 місяці до себе на стажування кваліфікованих спеціалістів.

Переваги для західних компаній:

- мати можливість контактувати з потенційними партнерами в інших регіонах України та отримати з перших рук інформацію про регіональні ринки;
- мати можливість отримати кваліфікованого спеціаліста на стажування з будь-якого регіону України;
- доручити кваліфікованому працівнику вирішення конкретної проблеми або виконання конкретного проекту.

Західна приймаюча компанія не платить учаснику програми під час його/її стажування.

Зацікавлених українських менеджерів та представництва західноєвропейських компаній в Україні запрошуємо взяти участь у програмі «Local MTP».

За більш детальною інформацією звертайтеся до: Інгольфа Ардельта, керівника проекту MTP в Україні; Олени Базир, менеджера проекту MTP в Україні. тел. (044) 490 12 31, 490 12 49 факс (044) 490 12 80 e-mail: mtp@dtan.kiev.ua www.tacis-mtp.org

Конкурси/гранти

Тендер на спорудження пункту перетину кордону

Європейська Комісія від імені уряду Республіки Молдова оголошує тендер на спорудження під'їзної дороги та пункту перетину кордону в Ліпкані (Молдова). Спорудження здійснюється за підтримки програми EuropeAid.

Щоб отримати пакет інформації пишiть на адресу:

Tacis Border Crossing Programme Supervision Unit
(Ove Arup & Partners Ltd)

Attention: Ms. Irina Warner

The Arup Campus

Blythe Gate, Blythe Valley Park

Solihull, West Midlands

B90 8AE Great Britain

E-mail: irina.warner@arup.com

Пакет інформації також можна знайти в Інтернеті за адресою:

<http://www.delukr.cec.eu.int/site.php/page29437.html>

Кінцевий термін подання заявок – 28 жовтня 2004 року

Завдяки ЄС українські кордони стануть надійнішими

13 липня в м. Суми на площі Незалежності відбулося вручення автомобільної техніки та технічних засобів Сумському прикордонному загону у рамках надання Європейським Союзом технічної допомоги Україні. Це перший етап реалізації проекту під назвою «Покращення прикордонного менеджменту на ділянці Сумського прикордонного загону», що впроваджується Державною прикордонною службою та Європейською Комісією. На цьому етапі прикордонники отримали в користування 94 транспортних засоби, 350 радіостанцій різного призначення та комп'ютерне обладнання.

На церемонії вручення техніки виступили Голова Державної прикордонної служби України генерал-полковник Микола Литвин і радник відділу проектів Представництва Європейської Комісії в Україні Стефанос Гуврас. Завдяки реалізації чергового етапу програми EuropeAid автомобільний парк Сумського прикордонного загону збільшився на 39 автомобілів УАЗ, 35 вантажівок, 10 мікроавтобусів та 10 вантажопасажирських мікроавтобусів. Уся ця техніка (94 транспортних засоби) надійде на баланс прикордонників завдяки реалізації проекту «Покращення прикордонного менеджменту: постачання транспортних засобів для прикордонного патрулювання» на ділянці Сумсько-

го прикордонного загону, вартість якого складає майже 670 тисяч євро.

Проектом передбачено, що Сумський загін отримуватиме не лише автомобільну техніку для здійснення прикордонного патрулювання, але й її гарантійне обслуговування. За допомогою наступних проектів ЄС буде запропоновано техніку для облаштування державного кордону на ділянках Чернігівського, Харківського, Луганського та Донецького прикордонних загонів.

У рамках програми «Покращення прикордонного контролю: поставка обладнання комплексів прикордонного контролю для Сумського прикордонного загону» від ЄС також отримано комплекс автоматизації паспортного контролю (КАПК) «Гарт-1/П». Комплексами автоматизації паспортного контролю «Гарт-1/П» будуть обладнані всі контрольно-пропускні пункти Сумського прикордонного загону. З лютого 2004 року вже надійшло 10 комплектів такого обладнання.

Воно дозволяє значно підвищити надійність паспортного контролю при суттєвому зменшенні часу на оформлення відповідних документів, формувати електронні бази даних, які забезпечують взаємодію прикордонників з іншими відомствами, вести облік автотранспорту, який перетинає кордон.

Конкурси/гранти

Конкурс на постачання обладнання для Державної прикордонної служби України

EuropeAid оголошує конкурс на постачання обладнання для Державної прикордонної служби України в Луганській, Донецькій, Харківській та Чернігівській області.

Європейська Комісія шукає постачальника:

1. Обладнання для контролю прикордонних переходів.
2. Комп'ютерне обладнання (та програмне забезпечення для нього).
3. Обладнання для радіозв'язку.
4. Обладнання для спостереження.
5. Транспорт для патрулювання.

Контракт включатиме навчання персоналу роботи із обладнанням. До участі в тендері будуть допущені компанії, що мають необхідний дозвіл Державної прикордонної служби України. Переможцем буде визнано постачальника, який запропонує найкращі цінові умови.

Детальні умови конкурсу розміщені в Інтернеті за адресою: http://europa.eu.int/comm/europeaid/tender/index_en.htm.

Із запитаннями звертатися до Андре КІРІНЕН, Голова секції контрактів та фінансів

Представництво Європейської Комісії

Вул. Круглоуніверситетська, 10

01024 Київ, Україна

Факс: (044) 462 09 20

E-mail: Andre.Quirynen@cec.eu.int

Кінцева дата подання заявок – 22 жовтня 2004 року

Анонс

Розширена Європа – Сусідні країни: Нова структура відносин зі східними та південними сусідами (ЄС)

Переклад з англійської.

Видання Представництва Європейської Комісії в Україні, Молдові та Білорусі. – 36 с.

Як змінилися стосунки ЄС із країнами-сусідами після розширення? Які нові виклики та проблеми з'явилися перед громадянами Союзу? Яким бачать майбутнє стосунків із новими сусідами в Брюсселі? Які критерії будуть застосовуватися під час розробки та впровадження двосторонніх планів дій для кожної країни? Всю цю інформацію ви знайдете у виданні. У додатку брошури – діаграми та таблиці, які характеризують основні економічні показники країн-сусідів ЄС, їхні торговельні зв'язки із Європейським Союзом до і після розширення, еміграційні потоки до країн Союзу.

Програми технічної допомоги ЄС в Україні, Молдові та Білорусі. Путівник.

Українською мовою

Видання Європейської Комісії

У брошурі зібрано інформацію про існуючі програми допомоги Європейського Союзу трьом країнам СНД. Читачі знайдуть дані про основні напрямки програм технічної допомоги ЄС, які умови надання грантів та якими критеріями керується Союз у визначенні пріоритетів. У виданні є посилання на джерела інформації та умови участі у конкурсах.

Спорудження каналу Дунай-Чорне море може вплинути на стосунки України з сусідами та Європою

В серпні Україна планує добудувати суходільний канал «Дунай-Чорне море». Після того, як будівельники завершать роботу із поглиблення дна річки Бистра, по ній зможуть проходити судна з осадкою майже 6 метрів. За рік канал зроблять ще глибшим і через нього зможе проходити більше кораблів. Однак сусідня Румунія виявилася не в захопленні від цього масштабного проекту неподалік її кордонів. Бухарест називає спорудження каналу ризикованим, з погляду охорони навколишнього середовища. Румунські екологи та урядовці висловлюють побоювання, що в результаті робіт може бути завдано шкоди Дунайському біосферному заповіднику та багатьом унікальним видам риб та птахів.

Однак український уряд вважає, що питання знаходиться в площині економіки. Адже Румунія поки що є монополістом і повністю контролює судноплавні виходи із Дунаю в Чорне море. Щороку тільки українські судноплавні компанії платять сусідам 2 млн доларів США. За оцінками Міністерства транспорту, після завершення будівництва каналу в гирлі річки Швидка до 60% суден, які зараз користуються румунськими каналами, перейдуть на українські транспортні шляхи. А отже, платитимуть Україні.

Румунія надіслала Україні декілька нот протесту, але не задовольнившись відповідями українського МЗС, почала апелювати до Європейського Союзу та Сполучених Штатів.

Європейська Комісія вже висловила стурбованість спорудженням Україною судноплавного каналу в дельті Дунаю. Брюссель стурбований будівництвом каналу насамперед тому, що він проходить територією заповідника, який перебуває під спеціальним захистом ЮНЕСКО. Європейська Комісія за-

Фото: ЄС

Офіційний Київ сподівається, що після завершення будівництва до 60% вантажопотоку прохідиме українським каналом

непокоєна тим, що Україна не зробила всебічної оцінки та не провела публічного обговорення того, як будівництво каналу може вплинути на екологію.

За висновками експертів Європейської Комісії, спорудження каналу за таких умов може завдати значної й незворотної шкоди екологічній системі дунайської дельти. Брюссель нагадує, що тим самим Україна не дотримується кількох міжнародних зобов'язань – зокрема, Конвенції з захисту ріки Дунай, Конвенції з оцінки екологічних наслідків та Конвенції з заболочених місць. Європейська Комісія вже висловлювала Києву своє занепокоєння будівництвом каналу. Це питан-

ня було порушено на липневому саміті Україна-ЄС Головою Європейської Комісії Романо Проді та Комісаром ЄС з зовнішніх відносин Крісом Паттенном. Занепокоєння висловлювали також глава директорату ЄК з екології Катрін Дей і Комісар ЄС з екології Маргот Вальстрьом. Представники Комісії наголошували на тому, що спорудження каналу має бути зупинено, доки на поставлені питання не буде знайдено відповіді.

Незважаючи на критику сусідів та представників ЄС, позиція України в цьому питанні поки що незмінна. «Немає жодних підстав, через які Київ мав би відмовитися від відновлення суднового ходу Дунай - Чорне море», — сказав заступник міністра закордонних справ України Олександр Моцик. Київ переконує партнерів, що Україна не споруджує новий канал, а лише відновлює шлях, який раніше вже експлуатувався і не викликав жодних заперечень. Українська влада каже, що численні експертизи дійшли висновку, що канал не несе ніякої загрози навколишньому середовищу. Роботи із поглиблення, веда відома німецька компанія, яка ніколи не взялася б за цю роботу, якби мала сумніви у його екологічній безпеці. Українські урядовці запросили представників Європейської Комісії відвідати Україну, аби вони на власні очі переконалися, що канал не несе будь-якої загрози довкіллю. Київ продовжує сподіватися, що Брюссель змінить свою позицію в цьому питанні.

Конкурси/гранти

Європейська Комісія оголошує конкурс проектів в сфері запобігання тортурам і катуванням

Європейська ініціатива за демократію та людські права European Initiative for Democracy and Human Rights (EIDHR) надасть фінансову підтримку проектам, які ставлять за мету запобігти катуванням та тортурам в країнах, які не є членами Європейського Союзу.

Умови подання заявок замовляйте, написавши на адресу:
**European Commission, EuropeAid Unit F6,
 54 Rue Joseph II, office 01/140,
 1049 Brussels, Belgium**

Або шукайте на сторінці в Інтернеті:
<http://europa.eu.int/comm/europeaid/cgi/frame12.pl>

Кінцева дата подання заявок – 4 листопада 2004 року

Віктор ПОГ

Експерти обговорюють європейську політику сусідства ЄС

5 липня Центр міжнародних студій та досліджень у Парижі організував круглий стіл «Україна: нове сусідство та регіональна співпраця в контексті розширення ЄС». У заході взяли участь українські та французькі експерти.

На круглому столі обговорювались, зокрема, європейська політика сусідства, а також співпраця України з сусідами – новими членами ЄС – Угорщиною та Польщею. Особлива увага була приділена обговоренню меж розширення ЄС та проблемі міграції. Крім того, висвітлювалось питання регіональної співпраці України в рамках ГУУАМ та обговорювались економічні та політичні аспекти інтеграції в єдиний економічний простір.

У своєму виступі «Україна та європейська політика сусідства» (ЄПС) французький дослідник Жіль Лепезан зупинився на головних засадах, завданнях і перспективах ЄПС щодо України. На думку Жіля Лепезана ЄПС потрібно розглядати як «проміжний інструмент між стратегіями розширення та партнерства», який спрямований на вирішення трьох важливих завдань у відносинах ЄС з новими країнами-сусідами на Сході Європи:

1) подолання розриву в соціально-економічному розвитку, який утворився між новими державами-членами та їхніми східними сусідами;

2) забезпечення стабільного постачання російських енергоресурсів до ЄС;

3) зменшення імміграційних ризиків.

Французький науковець зазначив, що подібні виклики вже давно постали перед ЄС у відносинах з його південними сусідами.

У цьому зв'язку до сьогодні політика сусідства ЄС не дозволила досягнути реальних успіхів. Розрахунок на те, що лібералізація торговельних обмінів сприяє утвердженню демократії і що сталий економічний розвиток потребує становлення правової держави, не виправдали себе. Жіль Лепезан вказав, однак, на два можливі сценарії розвитку ЄПС щодо східних країн-сусідів розширеного Союзу:

1) «барселонський сценарій», згідно з яким політика сусідства виявиться неефективною, на кшталт нинішнього Барселонського процесу щодо країн Південного Середземномор'я, і не призведе до демократичних змін на терені СНД;

2) «польський сценарій», що дозволить Україні через реалізацію конкретних економічних заходів у рамках Плану дій (спрямованих на притягнення іноземних інвестицій, забезпечення прозорості та чесної конкуренції) здійснити подальші політичні реформи.

У свою чергу, український дослідник Паризького Центру міжнародних досліджень Володимир Посельський проаналізував дискусію щодо місця України в Європі, яка ведеться всередині України, європейській дискусії нинішньої української влади та рівень обізнаності й уявлень про ЄС серед громадян України.

Політолог вважає, що за своїм відношенням до Європи український істеблішмент поділяється на три великі групи:

1) «переконаних європейців», до складу яких слід віднести не тільки демократичну правоцентристську опозицію, а й представників досить чисельних неурядових організацій, наукових центрів і «проєвропейське лобі» всередині української адміністрації (зокрема, у міністерствах закордонних справ та юстиції);

2) прихильників нинішньої «багатовекторної» зовнішньої політики, представлених «партією влади» та олігархічними угрупованнями, зацікавленими в збереженні існуючого статусу кво;

3) прихильників повернення до тісного союзу з Росією (в основному, комуністів та інших радикальних лівих).

Відзначаючи обмежений доступ до національних ЗМІ проєвропейського (демократичного) та проросійського (комуністичного) сегменту українського політичного спектру, В. Посельський зосереджується на аналізі офіційного європейського дискурсу української влади та пропагування європейської ідеї серед населення України.

У цьому ракурсі науковець констатує чотири особливості української ситуації:

1) недостатність загальної політичної дискусії та інформування населення щодо ЄС та процесу української євроінтеграції;

2) представлення ЄС як в основному економічного об'єднання, що не дає змоги українським громадянам вбачити в наближенні до ЄС засіб утвердження демократії, правової держави та покращення системи державного урядування (на зразок уявлень, які домінують, для прикладу, серед населення Польщі);

3) формування у провладних ЗМІ скоріше негативного, аніж позитивного образу Європейського Союзу (наголос на негативних наслідках розширення ЄС для української економіки та громадян, обвинувачення ЄС у застосуванні «подвійних стандартів» тощо);

4) використання європейського дискурсу як засобу легітимації влади в очах власного населення («Україна – центральноевропейська держава»), що пояснює наголос на необхідності укладання угоди про асоціацію та визнанні перспективи членства в ЄС з боку української влади.

Трьома реченнями

Стати ще одним джерелом інформації про Європейський Союз для громадян України прагне новий українсько-польський проєкт ProEUROPA (адреса в Інтернеті www.proeuropa.info), який заснований та реалізується громадською організацією «Європейський погляд». «Можливо, ми просто не маємо інформації, що саме отримає пересічний українець від вступу до Євросоюзу, і тому не можемо зрозуміти, навіщо це нам потрібно», – говорить керівник проєкту Альбіна Трубенкова про причини його заснування. Основні розділи сайту – «Новини ЄС», Польський погляд», «Український погляд», «Європейські цінності по-українськи», «Прикордонне співробітництво», «Регіональна співпраця».

На початку липня на Ялтинському європейському семінарі ухвалено рішення про створення міжнародного «мозкового центру» (think tank) у формі мережі міжнародних експертів. Нарівні з українською політичною й бізнесовою елітою до нового утворення увійдуть впливові представники урядових, наукових, ділових кіл країн Європейського Союзу. Їхнє завдання – формування думки європейської спільноти про реальну ситуацію в Україні, її економічний, науковий та культурний потенціал, а також вироблення заходів і напрямів для розширення партнерства та поглиблення процесів інтеграції України до ЄС.

Польські організації вважають, що країни Вишеградської четвірки повинні прилюднити на форумі ЄС заяву на підтримку проєвропейських амбіцій України.

У відкритому листі до Президента Олександра Квасневського, який оприлюднило польське видання Rzecz Pospolita, зазначено, що організації та громадські ініціативи, які тривалий час сприяли польсько-українському замиренню та підтримували європейські прагнення України, вбачають великий шанс у членстві Польщі у ЄС. Автори висловлюють бажання, аби Польща стала співавтором політики сусідства ЄС, однак це, на їхню думку, вимагає ухвалення конкретних рішень на форумі цієї структури.

За матеріалами Кореспондент.нет, Українська служба ВВС, «День»

ІВАН ПАВЛО II: «МОЛОДЬ УКРАЇНИ, ХРИСТОС ЗАПРОШУЄ ТЕБЕ ЙТИ ПРОТИ ТЕЧІЇ!»

Папа Римський Іван Павло II належить до найвідоміших осіб Європи і світу. І це зумовлене не лише посіданням папського престолу, але й діяльністю Святішого Отця на чолі Католицької Церкви. Він – один з найбільших моральних авторитетів сучасності. Ця справді видатна людина править уже 25 років і 10 місяців. Довшим був тільки понтифікат Пія IX, що тривав 31 рік і 8 місяців (1846-1878).

Обрання краківського кардинала Кароля Войтили папою стало знаковим і для Католицької Церкви, і для подальшого розвитку світової цивілізації. По-перше, була перервана понад 400-літня традиція, коли папами ставали італійці. По-друге, вперше папою став слов'янин. По-третє, у Ватикан прийшла людина з іншого боку «залізної завіси». Недаремно віденський кардинал Кеніг розцінив обрання поляка на престол святого Петра як «психологічний землетрус для всієї Східної Європи».

Свій другий пастирський візит новообраний Папа здійснив у червні 1979 року в Польщу. Ступивши з літака на рідну землю, поцілував її та промовив слова, які не могли сподобатися тодішній владі: «Нехай зійде Дух Святий і

відновить цю землю». Таких велелюдних зібрань Польща не знала давно. Місцева комуністична влада, попри вказівку Москви, не змогла завадити приїздові понтифіка. Автор цих рядків, уперше побувавши в серпні 1979 року в своїй тійки у Варшаві, був вражений тим, наскільки відрізняються дві радянські території – УРСР і ПНР. Не пригадую, що тоді писала про візит киявська і «центральна» преса. Підозрюю, що не вельми захоплюючим був тон. Але Варшава і через півтора місяця після відвідин Польщі папою все ще жила тією великою подією.

Показово, що наступного 1980 року, коли суднобудівельники Гданська, Гдині і Щеціна вдалися до масових протестів, вимагаючи дотримання прав людини, утворення вільних профспілок і скасування цензури, на брамах різних підприємств з'явилися портрети Івана Павла II. Того ж року, 2 грудня, папа видав енцикліку про Боже милосердя ("Dives in misericordia"): «Відомо, що в ім'я фальшивої справедливості (наприклад, історичної чи класової) неодноразово нищать інших, убивають, позбавляють волі й елементарних людських прав. Досвід минулого й сучасного вчить, що самої справедливості не досить, що – більше

того – це може довести до заперечення і знищення себе самого, якщо не вдається до формулювання людського життя в різних його вимірах, до тієї глибшої сили, якою є любов».

А 31 грудня, перебуваючи в Кракові, понтифік назвав події в приморських містах трагічними: «Мірою трагедії, яка розігралася тими днями, є і залишиться факт польської крові, пролитої поляками!.. Рік, який проминув, був для нас, особливо на останньому етапі, важким, болісним роком. Маємо тяжкий досвід останніх тижнів перед самим Різдом. В історії нашого народу запишеться цей досвід кривавим слідом, слідом польської крові, пущеної самими поляками. Усвідомлення цього було з нами впродовж останніх тижнів...», було з нами, ймовірно, тієї ночі, яка є іншою, ніж звичайні, і лише окремі можуть тієї ночі присвятити час для розваг. Радше відчуваємо необхідність покаяння..., рахунків сумніння, молитви за померлих, молитви за тих, що страждають там, далеко від нас, у містах узбережжя...»

Обрання папою людини з комуністичної держави не могло не прискорити остаточного розпаду імперії під назвою СРСР з усіма наслідками, які з цього трохи пізніше випливають. Немає сумнівів, що предтечею процесів, які стануть відомі як перебудова, був Іван Павло II, а не люди з так званним «новим мисленням». Бо хіба могло народитися справді нове мислення в головах представників і спадкоємців одного з найжорстокіших тоталітарних режимів ХХ століття? Не виключено, що й розширення Європейського Союзу відбулося б не цього року, якби у жовтні 1978 року вибори папи протікали інакше.

Майбутній папа народився 18 травня 1920 року в невеличкому містечку в передгір'ї Татр, у Малих Бескидах, неподалік Кракова. Звідси майже рукою подати до словацького кордону і не дуже далеко до кордону з Україною. Польські біографи Івана Павла II

не вельми люблять згадувати про етнічне походження його мами.

А була Емілія Качоровська з українського роду. Про це відомо в колах українських богословів. Про це знають і представники Української Греко-Католицької Церкви. На одній із зустрічей з ним папа визнав, що в його жилах тече й українська кров - від матері. Ті, хто слухав Івана Павла II під час його першого пастирського візиту в Україну в червні 2001 року, констатували, що вимова папи була майже бездоганною.

Під час німецької окупації 23-річний Кароль Войтила вступає до підпільної Краківської духовної семінарії і такого ж підпільного відділу теології Ягеллонського університету. За чверть століття, коли він у віці 47 років стане наймолодшим кардиналом Краківської єпархії, Кароль Войтила скаже: «На шляху мого нового покликання обов'язково мушу підтвердити гідність виявленої мені довіри: від того залежить, чи виграв, чи програв життя».

Новопризначений кардинал проводив активну пастирську і наукову діяльність. Він сприяв зростанню авторитету церкви в польському суспільстві, а це дуже непокоїло тодішню владу. Часто кардиналові Войтилі чинили перешкоди різного роду: від стеження і прослуховування розмов до вилучення дипломатичного паспорта. Взаємини кардинала й польської влади можна охарактеризувати виразом «холодна війна». Після так званої «хрущовської відлиги» на підконтрольні Москві території насувалися політичні « холоди ». Та це не змінювало переконань і принципів кардинала. Коли польська влада відмовила видати примасові Польщі кардиналові Вишинському паспорт для поїздки в Рим на сесію Синоду Єпископів, Кароль Войтила теж не поїхав туди на знак солідарності.

У своїх проповідях Кароль Войтила не вагався говорити правду про догми, які панували тоді за «залізною завісою» Відвідуючи в червні 1973 року Освенцім,

він дав убивчу характеристику панівному в країнах соцтабору вченню: «Атеїзм означає безбожництво, а, отже, виховання без Бога. Стверджують, що то є вираження постулу. Ми маємо щодо цього принципові сумніви... Не може їх не висловити, коли промовляю в Освенцімі, в місці жахливого концентраційного табору, який також є – не забуваймо про це – плодом атеїстичного виховання. Ми знаємо з досвіду нашої найновішої історії, що без Бога і проти Бога не виховуються люди шляхетними. Натомість дуже часто виховуються такі люди, які створили Освенцім...»

Це не звичайна проповідь. У ній відбилася не тільки філософія Войтили-кардинала, але й Войтили-науковця. Багато хто відзначав, що якби він не віддав своє життя служінню Богові, то став би блискучим ученим. Після вивчення теології в Кракові та Римі молодий Войтила повернувся в Польщу і працював як священик і як викладач – спочатку в Краківському університеті на відділі теології. Коли влада закрила це відділення, він продовжив викладати в духовних семінаріях Катовиць, Кракова і Ченстохови. Пізніше став професором теології й у 36 років очолив кафедру етики в Люблінському католицькому університеті. Навіть після обрання на посаду кардинала Кароль Войтила продовжив свою викладацьку і наукову роботу.

Уже обіймаючи папський престол, Іван Павло II у своїй енцикліці «Віра і розум» («Fides et ratio», 1998 рік) окреслить зв'язок між цими, на перший погляд, несумісними поняттями і сферами: «Нехай не здається недоречним мій серйозний і рішучий заклик відновити єдність віри і розуму, яка дозволить їм діяти у відповідності з їхньою природою, зберігаючи взаємну автономію. Глибині віри повинна відповідати відвага розуму».

Слова папи йдуть разом із його справами. З його ініціативи засновані Папська академія наук, членами якої є кілька десятків Нобелівських лауреатів, і Папська академія суспільних наук. Іван Павло II створив також Папську Раду в справах культури, оскільки вважає, що віра, яка не стає культурою, неглибока і недосконала.

Важливим чинником сучасного суспільного розвитку Кароль Войтила, ще будучи єпископом, вважав публічні акти пробачення.

Він виступив ініціатором написання звернення до німецьких єпископів у 1965 році, в якому йшлося про трагічні періоди у відносинах між польським та німецьким народами, про кривди часів Другої світової війни та інші завдані кривди. Звернення закінчувалося словами: «Пробачаємо і просимо вибачення». Це був один з перших кроків на шляху до об'єднання європейських народів.

Однак комуністична влада Польщі відреагувала у звичний спосіб: почалася антивоїтлівська кампанія у засобах масової інформації.

Цю тему Кароль Войтила розвивав і тоді, коли став Папою. Під час другого візиту до Польщі в червні 1983 року Іван Павло II виголосив наступне: «Пробачення – це сила великої любові. Пробачення – це не слабкість. Пробачення не означає відмови від правди і справедливості. Означає: вимірювати правду і справедливість у дусі Євангелія».

А в березні 2000 року, під час урочистої літургії в соборі Святого Петра, понтифік пішов ще далі: «Католицька Церква ввійшла у XXI століття з проханням простити їй те зло, винуватицею якого вона була впродовж усього часу її існування». Кривдами, які Католицька Церква визнала і за які попросила прощення в Бога вустами Папи, були хрестові походи, інквізиція, переслідування єврейського народу, терпимість до рабства, допущення поділу християнського світу. Промовивши слова «Просимо вибачити й простити», Іван Павло II висловив надію, що з пробачення народиться єднання. Разом з тим він підкреслив, що за зло, яке здійснюється в нинішній час, – а це, на його думку, атеїзм, байдужість до релігії, секуляризація, етичний релятивізм, порушення права на життя, недостатня увага до бідних країн – несе відповідальність кожен християнин.

Неординарна особистість Івана Павла II проявилася з самого початку його понтифікату. Вже після першої меси він порушив

бідності і не користується благами сучасної цивілізації.

Окрема сторінка в діяльності Івана Павла II – його взаємини з Україною. Вони почалися набагато раніше за проголошення незалежності. Папа взяв безпосередню участь у святкуванні 1000-ліття хрещення України-Руси в Римі в липні 1988 року. Звертаючись до греко-католиків з листом з цієї нагоди, він наголосив, що «приналежність до Католицької Церкви не повинна вважатися ніким як несумісність з добром власної Батьківщини та зі спадщиною святого Володимира».

Уже три роки минули з часу першого пастирського візиту Івана Павла II в Україну. Приїхав він у досить складний, з погляду політичної ситуації, час. Але в тому й духовна сила Папи, що його співрозмовником був не тільки вищий політиком України та церковні ієрархи, а й український народ. Серед усіх його виступів в Україні найемоційнішою, мабуть, була його промова у Львові на зустрічі з молоддю. Зупинившись на любові до ближнього, «якій присвячені сім заповідей», Іван Павло II зазначив: «Вони вказують нам шлях для встановлення стосунків з іншими людьми на основі пошани й любові, правди й справедливості. Хто практикує цей Божий закон, той дуже часто йде проти течії. Молодь України, Христос запрошує тебе йти проти течії!.. Дорога молоді, ваш народ переживає важкий і складний перехід від тоталітарного режиму, що пригнічував його протягом стількох років, до нарешті вільного й демократичного суспільства. Свобода, однак, вимагає сильного, відповідального й зрілого сумління. Свобода вимоглива, і в певний спосіб, коштує більше, ніж неволя... Не переходьте від неволі комуністичного режиму до неволі споживацтва, що є іншою формою матеріалізму, який, хоч і на словах не відкидає Бога, однак заперечує Його фактами, виключаючи Його з життя».

Прикметно, що один з найвідоміших європейців сучасності спонукає майбутнє українського народу пливати проти течії. Адже змін не чекають. Їх наближають масовим запливом проти течії.

Тарас МАРУСИК

Ціни на автомобілі в країнах Європейського Союзу поступово вирівнюються

Донедавна ціни на нові автомобілі в різних країнах Європейського Союзу дуже суттєво відрізнялися. Ощадливі німці нерідко віддавали перевагу закордонним автосалонам, де можна було купити машину із значною економією. Але схоже, що незабаром така практика припиниться. Останні дослідження проведені Євростатом свідчать, що ціни на автомобілі в різних країнах ЄС поступово вирівнюються. Хоча ціновий дисбаланс продовжує існувати.

З держав, які перейшли на євро, найдешевше новий автомобіль можна придбати у Фінляндії, найдорожче за таке ж авто доведеться платити у Німеччині. Висновки Євростату свідчать що, середній показник відхилення рівнів цін між ринками євросони впав з 4,9% до 4,4% у порівнянні з минулорічними даними. Однак, різниця у вартості автомобілів у найдешевших і найдорожчих країнах євросони інколи є досить суттєвою. Серед 90 моделей автомобілів, рівень цін на які досліджувався, 25 моделей мають різницю у вартості понад 20%.

Ті ж дослідження показують, що ціни на автомобілі у країнах, що є новими членами Європейського Союзу в середньому залишаються нижчими, ніж в інших. Три чверті моделей виявилися дешевшими більш ніж на 20%. Але ця різниця поступово скорочується. Втім, далеко не завжди автомобілі у країнах-нових членах ЄС дешевші, ніж у євросоні. Моделі підвищеної комфортності, представницькі а також спортивні транспортні засоби вигідніше купувати в євросоні. Тому експерти роблять висновки, що в середньому ціни у країнах-нових членах ЄС відрізняється від тих, які

Фото: ЄС

переважають у ЄС-15, несуттєво. А вартість нових авто в Угорщині, Чехії та Словаччині практично не відрізняється від тих, що діють в країнах євросони.

Порівняно із минулим роком, ціни на авто в країнах ЄС зросли на 0,9%, в той час як інфляція за цей період склала 2,4%. Хоча в деяких старих членах Європейського Союзу, наприклад в Італії, автомобілі за минулий рік подешевшали. Ціни у Великобританії залишились приблизно незмінними та незначно зросли в Німеччині та Нідерландах – на 1,7%. По-різному змінилася вартість машин у країнах, які щойно приєдналися до Союзу. Вона знизилася в Естонії (5,8%), Литві (5,4%) та Чехії (1,9%).

В той же час покупцям у Польщі за нову машину доведеться платити майже на 9% більше, ніж рік тому. Хоча Польща й далі залишається країною, де прода-

ються найдешевші в ЄС автомобілі. В ній ціни майже на 10% нижчі, ніж у Фінляндії, яка є найдешевшою країною євросони.

Член Європейської Комісії Маріо Монті схвально відреагував на оприлюднення нових даних стосовно динаміки цін на автомобілі:

«Я задоволений тим, що, загалом, ціни у країнах-нових членах ЄС не набагато відрізняються від тих, які превалюють у ЄС-15.

Отримані дані з урахуванням незначної тенденції до зниження цін на автомобілі у деяких країнах ЄС-15, що мають значні об'єми продажу, є оптимістичною ознакою того, що на автомобільному ринку конкуренція набуває ознак стабільності».

Дмитро ОПАНАСЕНКО

Європейська Комісія відповідатиме на скарги швидше

Європейський омбудсмен Нікіфорос Діамандурос привітав зусилля Європейської Комісії, спрямовані на збільшення прозорості її діяльності. Так він розцінив згоду Брюсселя скоротити час розгляду скарг громадян країн ЄС з трьох до двох місяців. Згідно з чинними правилами, омбудсмен, отримуючи від

громадянина скаргу, направляє її до інституції, якої вона стосується, і відповідь йому повинні дати протягом трьох місяців. Відтепер Європейська Комісія відповідатиме на місяць швидше. "Я з задоволенням повідомляю вам, що комісія сприйняла вашу пропозицію скоротити до двох місяців термін, який

дається на відповідь щодо скарг, - написав Нікіфоросу Діамандуросу чинний глава Комісії Романо Проді. - Це, я переконаний, слугуватиме нашій меті - покращенню прозорості інституцій ЄС у їхньому спілкуванні з громадянами".

www.euro-ombudsman.eu.int

За вищу освіту в Німеччині можливо доведеться платити

Німеччина – одна з небагатьох європейських країн, де вища освіта залишається безплатною. Однак протягом останніх років точиться серйозна дискусія про те, чи доцільно витратити на це величезні суми платників податків.

У німецькому суспільстві та серед політиків єдиного погляду на цю проблему немає. Опозиційна християнсько-демократична партія закликає запровадити платне навчання, представники правлячої коаліції – проти. Однак вирішальне слово в освітніх питаннях у ФРН мають федеральні землі.

У деяких з них, де при владі перебуває християнська опозиція, збори за навчання у розмірі 1000 євро на рік мають намір запровадити вже з 2006 року. Так, сенатор у справах науки Гамбурга Йорг Дрегер переконаний, що це створить кращі умови для навчання: «Платна система освіти має багато позитивних ефектів. З одного боку, це, звичайно, додаткові фінансові надходження для вищих навчальних закладів, з іншого – нові відносини між студентом та навчальним закладом. Платячи за навчання, студент стане більш вимогливим до рівня та якості освіти.»

Дрегер планує перенести цей досвід на всю країну, для чого розробляє загальнофедеральну модель стягнення зі студентів плати за навчання. Вона може побачити світ вже восени цього року. Планується, що студенти на час свого навчання зможуть отримувати банківський кредит з вигідними відсотковими ставками, який будуть сплачувати після закінчення університету. Але гро-

Фото: ЄС

мадяни із низькими доходами будуть звільнятися від сплати банківського кредиту. Йорг Дрегер вважає дуже важливим, щоб запровадження плати за навчання не стало бар'єром для вступу до університетів обдарованої молоді, яка не може собі дозволити оплатити навчання. Доцільним, на його думку, було б створити федеральну систему кредитування.

Але переконливо виглядають й аргументи противників запровадження платної освіти в Німеччині. Федеральний міністр освіти Німеччини Едельгард Бульман вважає, що «право на першу безкоштовну вищу освіту повинно залишитися культурним завоюванням Німеччини». Він, як і багато його колег по урядовій коаліції, переконаний, що безплатна вища освіта надає велику перевагу Німеччині на міжнародній арені.

Нещодавно конференція ректорів вищих навчальних закладів Німеччини закликала федеральний уряд та керівництво земель, де при владі перебувають соціал-демократи, дати згоду на запровадження платного навчання у межах цілої країни. Учасники конференції аргументували цю вимогу тим, що запровадження плати за навчання в університетах лише в окремих землях призведе до несправедливості у конкуренції між навчальними закладами. Але і в самій правлячій коаліції все частіше лунають заклики на підтримку платного навчання.

Студенти від таких планів, зрозуміло не в захопленні. Цього року Німеччиною прокотилася хвиля студентських протестів, які вимагали відстояти право на безплатну вищу освіту. До тисяч німецьких студентів приєдналися й іноземні, багато з яких вважають, що із запровадженням платної освіти вони не зможуть дозволити собі отримати німецький диплом. Вони побоюються, що запровадження «університетського збору» встановить в Німеччині так звані «американські умови освіти», коли якість навчання залежатиме насамперед від матеріальних можливостей студентів. З цього приводу баварський Міністр науки Томас Гоппель зауважує, що навіть якщо плата за навчання буде запроваджена, Німеччина залишиться країною, де це коштуватиме дешевше, ніж в інших країнах.

За матеріалами «Німецької Хвилі»

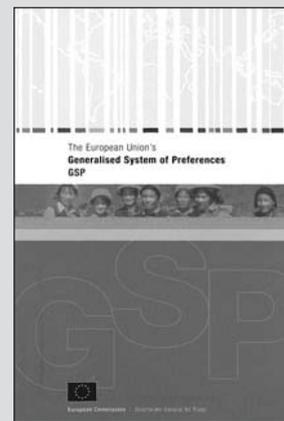
Анонс

More unity and more diversity The European Union's biggest enlargement

Англійською мовою. – 24 с.

У брошурі, виданій Європейською Комісією, подано інформацію про основні етапи останньої хвилі розширення ЄС. Також вміщено основні факти про нових членів Європейського Союзу і розповідь про основні критерії, які дають країнам право подати заявку на членство в Союзі. Читачі, які цікавляться темою розширення, знайдуть посилення на джерела, де можна знайти більш докладнішу інформацію з цього питання. У виданні також подано адреси представництв Європейської Комісії в різних країнах світу.

The European Union's Generalized System of Preferences GSP

Англійською мовою. – 16 с.

У виданні у популярній формі пояснюється суть європейської системи тарифних преференцій, основні етапи її виникнення та розвитку. Які країни і на яких підставах можуть розраховувати на полегшений доступ на ринки країн-членів ЄС? Які товари потрапляють до Європейського Союзу без сплати мита? Інформація про це - у брошурі, виданій Європейською Комісією. Тим, хто шукає детальнішу інформацію стануть у нагоді посилання на різноманітні джерела присвячені цій темі.

Хорватія стає кандидатом на вступ до ЄС. Щодо Болгарії та Румунії є застереження

Лідери країн-членів ЄС схвалили рекомендацію Європейської Комісії про початок переговорів про вступ до союзу Хорватії. У заключному документі минулої Європейської Ради зазначено, що ця держава виконує політичні критерії членства в ЄС, також наголошено, що приклад Хорватії має заохочувати інші країни західнобалканського регіону. Президент ЄК Романо Проді назвав рішення Європейської Ради історичним, а хорватський прем'єр Іво Санадер висловив сподівання, що його держава завершить

переговори про вступ до 2007 року. Стартувати ж вони повинні на початку наступного року.

В той же час Європейська Комісія пропонує включити до майбутніх угод про вступ до ЄС Болгарії та Румунії так звану «безпекову статтю», яка передбачає можливість відстрочення вступу до нього цих країн на рік у разі виникнення проблем із виконанням ними своїх зобов'язань. За словами Комісара ЄС з питань розширення Гюнтера Ферхойгена, відстрочка може бути використана як «крайній захід» у ви-

падку дуже серйозних недоліків у вступному процесі. Очікується, що угоди про вступ Болгарія й Румунія підпишуть на початку 2005-го року, тоді як сам вступ заплановано на 2007-й – отож Європейська Комісія побоюється можливих відхилень від курсу саме протягом цього дворіччя. Болгарія в особі свого прем'єра Соломона Пасі вже публічно погодилася на пропозицію ЄК. Румунія поки що офіційно «так» не сказала, проте принципових заперечень не висловлює.

<http://www.euobserver.com>

Європейці досліджують хто з них найпрацьовитіший

Найпрацелюбніші в Європі - словенці, а ось німці і норвежці потрапили в число нероб. Принаймні про це свідчать результати оприлюдненого в липні дослідження, яке проводилося в 10 країнах континенту. Згідно отриманих даних, найбільше часу громадяни проводять у сні. Найменше сплять шведські чоловіки (7 годин 52 хвилини), а найбільше – французькі жінки (8 годин 38 хвилин). Дослідники кажуть, що жінки у Франції витрачають на домашню роботу майже вдвічі більше часу ніж чоловіки в цій країні. Це найбільша різниця з усіх країн, де проводилося дослідження. Словенці найбільше в Європі працюють: жінки – 8 годин 47 хвилин у день, а чоловіки – майже на годину менше. Не дуже відстали від них угорки, естонки та ті ж французьки.

Найменше серед європейців на роботу витрачають німецькі жінки та чоловіки – 7 годин на день. А у норвежців найбільше вільного часу – 5,5 годин на день. Дослідники не здивувалися, коли встановили, що найбільше часу на їжу, особисту гігієну та інтимні стосунки витрачають французи. Відомі в усьому світі гурмани та коханці значно випереджають в цьому по-

казнику найближчих переслідувачів, витрачаючи на це в середньому три години щодня.

Чоловіки в Великій Британії малорухливі. Майже половину свого вільного часу вони проводять перед телевізорами. Значно менше ніж британки вони займаються

домашнім господарством, мало уваги приділяють вихованню дітей.

Євростат проводив це дослідження протягом чотирьох років у Бельгії, Німеччині, Естонії, Франції, Угорщині, Словенії, Фінляндії, Швеції, Великій Британії та Норвегії.

За матеріалами BBC

Фото: ЄС

Дослідження показало, що найбільше серед європейців працюють словенці. Найменше - німці.

Дика природа у небезпеці: Комісія вимагає жорсткіших правил захисту диких тварин та рослин від неприпустимої міжнародної торгівлі

Європейська Комісія вирішила запровадити жорсткіші правила торгівлі рідкісними видами тварин та рослин. Пропозиція буде винесена на обговорення Конференції учасників Конвенції з міжнародної торгівлі рідкісними видами (CITES), яка відбудеться на початку жовтня у Бангкоку.

Конвенція обмежує торгівлю близько 33 000 видів тварин та рослин. Однак, деякі країни виступають за спрощення контролю за торгівлею. Зокрема, лунають заклики дозволити продавати без суттєвих обмежень африканських слонів, китів та американських лисих орлів. Саме навколо подібних питань і точитиметься дискусія на Конференції. Її результати знайдуть відображення у регуляторних документах Європейського Союзу. Позицію Європейської Комісії в цьому питанні оприлюднила уповноважена з питань довкілля Маргот Уолстром, яка, зокрема, сказала: «Неврегульована міжнародна торгівля рідкісними видами створює основну загрозу виживанню диких тварин та рослин. У Бангкоку перед нами стоять потреба в якіснішому регулюванні торгівлі видами, які зникають. Ми також повинні підтримати ті країни, які ефективно забезпечують збереження своїх рідних та місцевих видів».

Деякі країни наполягають на відновленні дозволу китового промислу. Зараз,

В Європі дуже серйозно підходять до питання охорони рідкісних видів тварин, птахів та риб. За дотриманням правил вилуви риби у Норвегії слідкують спеціальні підрозділи

за деякими виключеннями, забороняється міжнародна торгівля всіма різновидами китів, і Міжнародна Комісія Китобійства не погоджується відновити комерційний китобійний промисел. Європейський Союз притримується такої ж думки і тому не схвалює подальшу комерційну торгівлю м'ясом китів. Однак ЄС вважає, що й досі декілька видів риб залишаються недостатньо захищеними положеннями CITES.

У зв'язку з цим Союз прагне врегулювати торгівлю деякими екзотичними тихоокеанськими видами, наприклад рибою Наполеон, яка є дуже популярною серед утримувачів акваріумів та гурманів. З тієї ж причини, Комісія прагне до кращого контролю над торгівлею великою білою акулою, чиї щелепи та зуби високо цінуються як сувеніри. Це також сприятиме кращому захисту європейської мідії, яка вже суворо охороняється відповідно до міжнародної директиви.

Не мало проблем і з захистом деяких рідкісних тварин. На сьогоднішній день, існує заборона на міжнародну торгівлю слоновою кісткою. Попри це, браконьєрство та незаконна торгівля нею ще й досі залишаються широко поширеними у декількох африканських країнах. Тому Європейська Комісія заявила, що не погодиться на відновлення комерційної торгівлі слоновою кісткою допоки не буде ясно, що це не призведе до збільшення випадків браконьєрства.

А от правила відлову і торгівлі американських лисих орлів можуть бути послаблені. Поки що будь-яка міжнародна торгівля цим видом птахів заборонена. Але Сполучені Штати, які вважають його своїм національним символом зробили багато для його збереження в дикій природі. І популярність лисого орла зараз в безпеці. Саме тому Комісія погодилась на спрощення дуже жорстких правил контролю за торгівлею цими птахами. Таким чином частину зусиль природоохоронних органів можна буде спрямувати на захист інших видів, що знаходяться у серйознішій небезпеці.

Дмитро ОПАНАСЕНКО

Трьома реченнями

Президент Польщі Олександр Квасневський під час виступу на бізнес-форумі в Берліні висловив переконання, що його країна за три-чотири роки запровадить євро у якості грошової одиниці. Економісти, однак, розцінюють окреслений польським лідером термін як надто оптимістичний, і кажуть, що через значний бюджетний дефіцит (цього року очікується 5,3%, тоді як максимально допустимий для зони євро рівень – 3%) злотий на євро у Польщі замінять не раніше 2009 року. Експерти прогнозують, що з нових країн-членів ЄС найшвидше запровадять євро Естонія, Литва, Словенія та Кіпр – можливо, вже 2006 року.

Європейська Комісія схвалила 26 програм, спрямованих на забезпечення громадян країн Європейського Союзу інформацією про вироблену в ЄС сільськогосподарську продукцію та на рекламу її якості. 11 проектів стосуються поширення серед населення інформації про нові стандарти ЄС з маркування яєць, решта стосуватимуться фруктово-овочевої продукції, квітів, вина, олії тощо. Подібну практику було започатковано 2000 року для кращого інформування людей про переваги сільгосппродукції виробленої в країнах-членах Союзу.

Згідно даних, оприлюднених Євростатом, вартість праці в двадцяти п'яти країнах Європейського Союзу зросла за останній рік в середньому на 3,4%. Причому різниця в показниках окремих країн-членів дуже суттєва: найінтенсивніше зростання зафіксовано у Латвії (11,4%), Словаччині (8,1%) та Великій Британії (6,7%). Відчутно менше виросла оплата праці в Австрії (0,2%), у Португалії (де, як відомо, працюють близько 200 тисяч українських заробітчан) на 0,5%, у Німеччині – на 1,5%.

За матеріалами Кореспондент.net,
Українська служба ВВС, «День»

Як Брюссель став столицею об'єднаної Європи

Чи є Європейська Комісія зародком єдиного уряду континенту?

3 липня 1967 року в Брюсселі, в столиці однієї з найменших країн тогочасного Європейського економічного співтовариства, розпочалося перше засідання Комісії Європейських співтовариств, яка нині називається просто Європейською Комісією. Ця, як декому здавалося, чисто бюрократична подія насправді ознаменувала собою новий важливий етап у розвитку європейської інтеграції, дозволила цьому процесові вийти на якісно вищий рівень.

Два роки перед тим, у 1965-ому, всіма членами ЄЕС було підписано Договір про злиття, який вступив у силу 1 червня 1967 року. Цей договір передбачав, зокрема, об'єднання Вищого правління Європейського співтовариства вугілля та сталі (ЄСВС), Комісії Європейського економічного співтовариства (ЄЕС) та Комісії Європейського співтовариства з атомної енергії (Євроатому). Таким чином, було створено єдиний виконавчий орган для всіх трьох європейських інтеграційних організацій, який у межах своєї компетенції займався вирішенням конкретних завдань розвитку всієї спільноти, що інтегрувалася.

Першим зародком майбутньої Європейської Комісії стало Вище правління ЄСВС, створене згідно з Паризьким договором 1951 року. Це був виконавчий, колегіальний, незалежний від урядів наднаціональний орган, який мав можливість ухвалювати рішення. Складався він з восьми членів, призначених на шість років за спільною згодою країн-учасниць, а також дев'ятого члена, який кооптувався іншими вісьмома. Першим президентом Вищого правління ЄСВС став француз Жан Монне (1952-1955 роки).

Через кілька років, коли готувалися два Римські договори про створення відповідно ЄЕС та Євроатому, досвід роботи Вищого правління більшістю експертів було визнано позитив-

Фото: ЄС

ним і виконавчі органи для двох нових співтовариств було створено за його взірцем. Проте для того, щоб не «дражнити гусей» – численних на той час супротивників передачі хоча б частин національних суверенітетів наднаціональним органам, – замість «гордої» назви Вище правління новим колегіальним органам вирішили дати нейтральну назву – комісія. Комісія Євроатому мала складатися з 5 членів, Спільного ринку (ЄЕС) – 9. Члени обох комісій призначалися за спільною згодою країн-членів на чотирирічний термін. Ще однією відмінністю стала відмова від принципу кооптації. Проте головний принцип «вугільно-сталевого» Вищого правління зберігся – члени Комісій хоч і рекомендувалися на посади національними урядами, під час виконання своїх

обовязків не підпорядковувалися тим урядам, мали обстоювати не тільки і не стільки вузьконаціональні інтереси своїх країн, скільки спільноти в цілому.

ЄЕС та Євроатом, а відтак і відповідні Комісії як їхні виконавчі органи, було створено Римськими договорами, підписаними 25 березня 1957 року.

Проте вже через кілька років стало зрозуміло, що існування трьох паралельних інтеграційних організацій, до складу яких входили одні й ті ж самі держави, вимагає для дальшого просування вперед і комплексного вирішення дедалі складніших завдань, які ставило саме життя, створення єдиного координаційного центру.

Саме тому було підготовано й узгоджено всіма країнами-членами ЄСВС, ЄЕС та Євроатому згаданий уже Договір про злиття.

Отож, Комісія Європейських співтовариств у перші роки свого існування складалася з дев'яти комісарів, призначених на чотирирічний термін урядами країн-членів на основі консенсусу. Так само призначався голова Комісії (першим, хто її очолив, став представник Федеративної Республіки Німеччина В. Гольшгейн) – строком на два роки з правом повторного призначення на такий самий термін. Кількість членів зростала з розширенням Співтовариства, але, як правило, до складу Комісії входять по дві Спеціальні уповноважені особи від кожної великої держави-учасниці та по одній – від кожної з менших держав. Члени Комісії здійснюють свої функції цілком незалежно від національних урядів і ухвалюють свої рішення колегіально,

в спільних інтересах Співтовариства. Контроль над комісарами здійснює Європейський Парламент, який може винести Комісії вотум недовіри і відправити її у відставку двома третинами голосів. Рада міністрів співтовариств відповідних повноважень не має.

Основні напрямки діяльності Комісії:

- охорона та реалізація права Співтовариства;
- ініціювання політики Співтовариства;
- керівництво виконанням спільних політик (спільної сільськогосподарської політики, спільної торговельної політики, спільної регіональної політики тощо);
- представництво Співтовариств у третій країнах та в міжнародних організаціях.

Одне з основних завдань Комісії — гарантування відповідного застосування країнами-учасницями умов установчих договорів і вторинного законодавства Співтовариств. У випадку порушення цих умов Комісія має повноваження проводити розслідування, які вона здійснює за власною ініціативою або у відповідь на запит національного уряду однієї з країн-учасниць чи скаргу фізичної особи. У спірних питаннях Комісія звертається до Європейського Суду.

Комісію можна вважати рушійною силою європейського будівництва, позаяк, згідно з Договорами, лише вона має право законодавчої ініціативи. Комісія ініціює політику Співтовариств, вносячи пропозиції Раді Міністрів. Єдиний виняток - вимога забезпечення одностайності при прийнятті пропозицій у Раді. Лише Комісія може переглядати пропозиції в ході обговорення в Раді з метою забезпечення компромісу.

Комісія виконує як адміністративні функції, забезпечуючи реалізацію спільних політик Співтовариств, так і розпорядчі, здійснюючи управління фінансами Співтовариств, зокрема, фондами: Європейським сільськогосподарським фондом орієнтації та гарантування, Європейським соціальним фондом, Європейським фондом розвитку та Європейським фондом регіонального розвитку, а також бюджетом науково-дослідних програм.

Місце перебування Європейської Комісії від дня її заснування і до сьогодні — Брюссель, де сконцентровано більшу

частину персоналу Комісії. Менша частина функціонерів перебуває в Люксембурзі. Апарат Комісії поділено на 26 спеціалізованих Генеральних дирекцій, створених по всіх основних напрямках діяльності Співтовариств (міжнародні відносини, фінансовий контроль і таке інше). В апараті Комісії на постійній основі до останнього часу працювало понад 15 тисяч посадових осіб, п'ята частина яких займалася лінгвістичною роботою з метою забезпечення рівномірності в обробці інформації. Адже Європейський Союз "п'ятнадцяти" мав 11 офіційних мов. Менша кількість мов, ніж країн членів, була обумовлена тим, що Австрія має офіційною мовою німецьку, Бельгія — французьку та нідерландську, Люксембург — німецьку та французьку, а Ірландія — англійську. Цьогорічне розширення ЄС до двадцяти п'яти країн призвело до збільшення числа офіційних мов майже вдвічі — адже кожна із країн-вступників, окрім Кіпру, де розмовляють грецькою, має свою власну національну мову. Це призвело до суттєвого збільшення апарату Європейської Комісії у Брюсселі та Люксембурзі, хоча воно все ж пропорційно менше, ніж зростання кількості робочих мов. Необхідно відзначити, що всі тисячі посадових осіб Європейської Комісії не залежать від своїх національних урядів і мають юридичний статус, наближений до дипломатичного, що посилює наднаціональний характер Комісії.

Якщо ж застосовувати до інституціональної системи Співтовариств загальні підходи розподілу влади, то Європейську Комісію можна з певною часткою умовності визначити як консультативну установу вищої бюрократії, порівняну із структурною частиною виконавчої влади в традиційній державній моделі. І з розвитком європейської інтеграції, коли дедалі більше повноважень національні уряди країн Європейського Союзу передають у компетенцію (виключну чи спільну) Співтовариств, Європейська Комісія дедалі більше нагадує повноцінний уряд Єдиної Європи.

Олекса ПІДЛУЦЬКИЙ

1952 рік, 15 липня – внаслідок ратифікації національними парламентами всіх шести країн-учасниць набирає чинності Паризька угода про створення Європейського об'єднання вугілля та сталі (ЄОВС).

1956 рік, 17 липня – Велика Британія оголошує про створення робочої групи з метою заснувати Європейську Асоціацію Вільної Торгівлі – конкурентну щодо ЄОВС організацію, яка являла б собою не митний союз, відмежований від усього світу спільним тарифом, а лише зону вільної торгівлі, в рамках якої країни взаємно скасовують митні тарифи. Таким чином британці відреагували на рішення Мессінської конференції про співпрацю в рамках ЄОВС, які неминуче мали призвести до неприйнятної для них втрати суверенітету.

1958 рік, 3-11 липня – на конференції в місті Стреза (Італія) затверджено головні принципи єдиної сільськогосподарської політики: підтримка ринку, домінування інтересів співтовариства, фінансова підтримка експорту та спільний зовнішній тариф.

1961 рік, 18 липня – глави 6 держав-учасниць ЄЕС на зустрічі в Бонні оголошують про підтримку ідеї «створення союзу європейських держав».

1961 рік, 31 липня – Ірландська Республіка, нейтральна держава, що не є членом ні НАТО, ні Західноєвропейського Союзу, ні ЄАВТ, звертається з запитом про вступ до ЄЕС.

1963 рік, 18 липня – підписання першої конвенції Яунде про надання пільгового статусу 18 країнам Африки та Тихоокеанського регіону, який полягає в поширенні дії єдиного зовнішнього тарифу на певні види їхньої сільськогосподарської продукції.

1967 рік, 3-6 липня – перше засідання Європейської Комісії, як установи, відповідальної за ЄЕС, ЄОВС та Євроатом, які відтепер мають спільну назву Європейські співтовариства.

1976 рік, 7 липня – офіційний початок переговорів про вступ Греції до ЄЕС.

1978 рік, 6-7 липня – на засіданні Європейської Ради в Бремені Франція та Федеративна Республіка Німеччина представляють проект тісної фінансової співпраці, який передбачає створення Європейської валютної системи (ЄВС) замість «змії в тунелі».

1995 рік, 1 липня – набирає чинності Шенгенська угода про скасування митного контролю на внутрішніх кордонах Європейського Союзу.

Свято, яке називається футбол

Під час офіційної церемонії відкриття 12-го чемпіонату Європи з футболу, на стадіоні «Другау», що у португальському місті Порту, пропливала каравела легендарного португальського мореплавця Фернандо Магеллана. У свій час, він, ціною власного життя, подарував Європі «нову» Землю. Через кілька століть його нащадки, збірна команда Португалії, подарувала Європі нового чемпіона з футболу – програвши у фіналі збірній Греції.

Ідея проведення Кубка Європи з футболу належить двом французам – Жулю Ріме та Анрі Делоне. Перший, як відомо, був багаторічним президентом ФІФА, другий – його найближчим помічником. Анрі Делоне ще в 1927 році виступив з ідеєю організації Європейського союзу футбольних асоціацій – УЄФА та проведення континентальної першості. Якщо врахувати, що до цього часу в Європі вже існували два регіональних турніри – Міжнародний чемпіонат Великобританії (з 1883 року) і Північний Кубок (з 1923-го року), а балканці вели переговори про створення свого Балканського Купку (з 1930 року), то сама ситуація вже диктувала необхідність створення континентального турніру. Ще одним поштовхом до цього послужив заснований в тому ж 1927 року Кубок Герє – міжнародний турнір для збірних команд країн Центральної Європи: Австрії, Швейцарії, Італії, Угорщини, Чехословаччини та Югославії. Це об'єднання, створене з ініціативи Австрійської федерації футболу і її голови Йосипа Герє, на відміну від пропозиції Делоне, було втілено в життя і зіграло величезну роль у розвитку футболу в цих країнах. Збірні отримали необхідний досвід міжнародних змагань, якого іншим країнам катастрофічно не вистачало в той час. Досить згадати, що в тридцять років збірна Італії двічі ставала чемпіоном Світу, а Чехословаччина й Угорщина грали у фіналах. Горді французи не побажали приєднатися до цього анклаву, а взялись вирішити більш глобальну задачу.

Так непорядкованість та стихійність численних футбольних турнірів, які відбувалися в Європі призвели до краху задумів Анрі Делоне про проведення континентальної першості з футболу.

Ще одною причиною стало те, що Делоне не отримав ніякої підтримки ні серед європейських федерацій, ні від ФІФА, незважаючи на те (а швидше завдяки тому), що головою там був його товариш і соратник Жуль Ріме. Але його позицію також можна зрозуміти – навіщо власними руками «пиляти гілку на якій сидиш». Адже європейський турнір міг би скласти могутню конкуренцію світовим першостям. Та й і час був обраний не зовсім вдалий. В той час Європа активно готувалася до олімпійського турніру 1928 року і до першої світової першості з футболу, яка відбулася у 1930 році.

Так ця ідея і потонула в купі проблем. Але головна причина полягала в тому, що Європа не мала власної континентальної федерації, здатної організувати і проводити такі змагання. Окрім того, континент в той час не був єдиним організмом. З одного боку, поступово вимальовувалася оновлена Німеччина зі своїми союзниками, а з іншого – свій союз формували Франція та Англія та їх співдружні країни. Європа, не була єдиною, ні політично, ні економічно, а отже і не була готовою до власної футбольної континентальної першості.

Незважаючи на першу невдачу Анрі Делоне не залишав надії

на втілення в життя свого проекту. На початку 50-х він відновив спроби знайти й об'єднати прихильників цієї ідеї. Такою людиною став італієць Отто Барасі, майбутній генсек Італійської федерації футболу. Барасі прославився ще і тим, що врятував Кубок Світу з футболу «Золоту богиню» від фашистів під час Другої світової війни, сховавши його в старому чоботі, який пролежав майже всю війну під його ліжком. У 1951 році Барасі представив у ФІФА свій проект проведення європейських першостей, в основу якого був покладений кубковий принцип. Однак і ця спроба закінчилася нічим – проект згинув, не отримавши ніякої реакції.

В 1952 році до ініціаторів приєднався генеральний секретар бельгійського футбольного союзу Жозе Край. Саме ця трійка знайшла рішення, за допомогою якого можна було зсунути цю ідею з мертвої точки. Цим інструментом стало утворення європейського футбольного органу – УЄФА.

15 червня 1954 року в Базелі,

напередодні 5-го чемпіонату Світу, відбулася конференція, в якій взяли участь представники 25 федерацій. Конференція ухвалила рішення щодо створення Європейського союзу футбольних асоціацій (УЄФА).

Створення єдиного європейського органу УЄФА стало ще одним поштовхом до процесу об'єднання Європи, який відбувався в 50-их роках. В той час, коли політики Франції, Німеччини, країн Бенілюксу обговорювали плани створення єдиних економічних та політичних правил гри нової Європи, футболісти цих країн вже почали грати за єдиними правилами.

Влітку 1957 року в Копенгагені на засіданні виконкому УЄФА був затверджений регламент першого загальноєвропейського турніру для національних збірних, що отримав назву «Кубок Європи». Варто зазначити, що до цієї події доклав руку і син Анрі Делоне – Пер (на той час генеральний секретар Французької федерації футболу). Йому вдалося переконати опонентів і реалізувати ідею батька.

В останній момент постало питання, як має виглядати сам Кубок Європи, яким будуть нагороджувати переможців. Тоді голова Французької федерації футболу П'єр Пошоне передав у подарунок УЄФА копію античної амфори 4-го тисячоліття до нашої ери з барельєфом людини, яка грає в м'яч. Висота амфори 40 см (з підставкою 50 см), вага 2 кг 567 г (з підставкою 8 кг). Автором цього шедевра був знаменитий паризький ювелір Мішель Шобійон. Приймаючи приз, президент УЄФА Еббе Шварц запропонував назвати Кубок Європи іменем невтомого пропагандиста, автора ідеї, який не дожив до того дня – Анрі Делоне, який помер у 1955 році. Символічно, що і дотепер переможця нагороджують цим кубком, який носить ім'я Анрі Делоне. Тоді ж УЄФА прийняло рішення, що цей кубок буде переданий в довгоче користування тій збірній, яка або виграє його п'ять разів, або тій, яка виграє його тричі поспіль. Поки що, збірна Німеччини з футболу, яка виграла континентальну першість тричі, є фаворитом у цьому змаганні.

За право участі у першому чемпіонаті континенту змагалися 17 національних команд, серед яких була і збірна Радянського Союзу. Фінальну частину першого Кубка Європи було довірено провести французам. Тоді вирішили провести чотири поєдинки: два півфінали, фінал та матч за бронзові нагороди. Поєдинки відбувалися тільки у двох містах – Парижі та Марселі. Саме такий регламент турніру зберігався до п'ятого чемпіонату – 1976 року. Першим чемпіоном Європи в далекому 1960 році стала збірна СРСР, яка у додатковий час переграла сильну на той час югославську збірну з рахунком 2:1.

З тих пір пройшло багато часу. Наразі проводити євро-

пейські першості з футболу у своїх країнах стало питанням національного престижу. За це право національні федерації з футболу ведуть тривалу боротьбу. Варто лише згадати скільки зусиль доклала Португалія, для того аби отримати право на проведення чемпіонату Європи в цьому році. Боротьба португальців за одну із найпрестижніших спортивних подій, відбувалася під гаслом «Чемпіонат Європи в Португалії – кращий вибір для всіх і велика честь для країни». Саме в другій частині цього вислову, треба шукати відповідь на питання, навіщо маленькій країні знадобилося добровільно брати на себе, такий коштовний клопіт як континентальний футбольний форум. Коли в 1999 році УЄФА вибирало господаря Євро-2004, португальська економіка була на піднесенні. Прем'єр-міністр країни Антоніу Гутерріш намагався підвищити статус своєї батьківщини за кордоном, а заодно – отримати додаткові бали для своєї соціалістичної партії на внутрішній арені. Саме беззастережна підтримка держави, яка пообіцяла профінансувати чверть бюджету чемпіонату Європи, дозволила португальцям випередити їх головних конкурентів – іспанців.

Однак під час підготовки до проведення "Євро-2004" організатори зіткнулися з проблемою обмежених фінансових ресурсів. В результаті, коли почали підраховувати витрати організаторів та їх можливі прибутки, постало інше питання, яку ціну за все це довелось платити і яку частину інвестицій потім удасться повернути. Зокрема, було підраховано, що витрати на проведення турніру складають приблизно 5 мільярдів євро, а прибуток, який отримує країна – організатор становитиме, згідно найоптимістичніших прогнозів,

від 800 млн до 1,5 млрд євро. Причому, тільки третину цієї суми Португалія отримає відразу, іншу – протягом найближчих шести років. Тому п'ятимільярдні витрати доведеться виправдовувати лише «загальним пожвавленням національної економіки». Багато економістів кажуть, що уряд Португалії ще довго буде долати соціальні наслідки підготовки до «великого футбольного свята».

Щоб звести кінці з кінцями, Лісабону в останні роки довелося навіть піти на порушення європейського «Пакту про стабільність», що ледь не призвело до штрафних санкцій з боку ЄС. Тим часом, на думку експертів, країни, що вкладають у великі спортивні заходи більше мільярда євро, повинні змиритися з думкою, що вони здійснюють не прибутковий бізнес-проект, а всього лише платять за поліпшення свого іміджу. І це лише в тому випадку, якщо в ході змагань не станеться ніяких скандалів. А чим масштабніший проект, тим вищою є ймовірність накладок помилок та інших прикростей.

На превелику радість організаторів проведення європейської першості з футболу завершилося без скандалів, терактів та інших неприємностей. Склалося враження, що талісман Євро-2004, якого звали Кінат, вберіг всіх від усіляких негораздів. До речі, цей талісман був розроблений компанією «Warner Brothers» і символізує пристрасть португальської молоді до футболу. А те, що футбол, пристрасть №1 в Португалії доводить хоча б той факт, що в якості вболівальників таких іменитих клубів, як «Бенфіка» та «Спортінг», в Португалії реєструють не просто малюків, які тільки-но з'явилися на світ, але навіть плід, який тільки-но утворився в утробі матері. Для цього потрібна лише довідка від лікаря.

Втім, нинішній футбольний чемпіонат ще раз нагадав європейцям про старі проблеми. Зокрема, про те, що національна ворожість та побутова ксенофобія до кінця не викоренені. Варто лише згадати той погром, який учинили англійські вболівальники, коли їхня збірна прогнала у чвертьфіналі команді Португалії. На тлі прийняття нової Конституції ЄС, футбольна першість виявила той факт, що Європі ще далеко до того повного єднання, яке пропонує Європейський Союз. Щодо спортивних результатів, то вони виявилися не зовсім очікуваними. До фіналу вийшли далеко не футбольні гранди – Португалія і Греція.

В запеклій боротьбі останні й здобули золото.

Більшість вболівальників погоджується, що цьогорічна континентальна першість вдалась. Вона подарувала всім європейцям численні несподіванки, сенсації, і, що найголовніше, гарну гру. Також важливо, що багато людей ще раз відчули себе частинкою однієї родини – Європи. Протягом одного не повного місяця весь континент жив, радів та сумував, спостерігаючи за своїми футбольними кумирами.

І так буде продовжуватися й надалі, адже кожні чотири роки вся Європа чекає на свято, яке називається чемпіонат континенту з футболу.

Віктор ТАРАН

Хто у нас найактивніший?

Разом із четвертим числом інформаційного видання Представництва Європейської Комісії в Україні «Євробюлетень» (квітень-травень, 2004) читачам було запропоновано взяти участь в опитуванні, метою якого було визначення особливостей та потреб аудиторії журналу. У подальшому це допоможе зробити «Євробюлетень» більш інформативним, доступним та цікавим.

Ми були дуже приємно вражені великою кількістю відгуків, які надійшли від наших читачів за що ми безмежно вдячні всім учасникам анкетування. Колектив редакції з нетерпінням чекав кожного листа, адже кожна анкета, кожна висловлена думка, є для нас ще одною підказкою, як працювати краще та як зробити так, щоб видання задовольняло смаки найбільш вибагливих читачів.

На момент підготовки сьомого номеру видання «Євробюлетень» (липень-серпень, 2004) кількість отриманих редакцією анкет становила 323. Вони надійшли з усіх без винятку областей України, але найбільш активними виявились читачі з м. Києва, Львівської, Запорізької та Івано-Франківської областей. Серед осіб, які надіслали свої відгуки майже однакова кількість чоловіків та жінок (відповідно 56 та 44 відсотки). Таким же, майже рівним, є розподіл респондентів за віковим критерієм: до категорії від 18 до 25 років належить

11,6 відсотків, від 26 до 35 – 24,2, від 36 до 45 – 20,9 та від 46 до 55 – 30,2.

Редакція розглянула усі пропозиції та побажання щодо можливості покращення оформлення та інформаційного наповнення видання «Євробюлетень» та спробує якнайповніше врахувати їх під час підготовки наступних чисел. Особливу вдячність висловлюємо за змістовні пропозиції щодо висвітлення тих чи інших тем на сторінках журналу (система освіти в країнах ЄС, діяльність «третього сектору» та політичних партій на території ЄС, шляхи вирішення молодіжних проблем в об'єднаній Європі тощо). Зі свого боку, ми також проаналізували склад аудиторії видання і у подальшому спробуємо розміщувати такі тематичні матеріали, які є для неї потенційно цікавими.

Читачами пропонувалось також створити ряд нових рубрик, як-от: «Спілкування з читачами», «Офіційні документи ЄС», «Нові члени ЄС», «Медицина», «Освіта в ЄС», «Гумор європейців», «Памятки світової культури» та інші. Серед існуючих рубрик, найцікавішими виявились «ЄС в Україні» та «ЄС сьогодні».

Колективом редакції та Представництвом Європейської Комісії в Україні, Беларусі та Молдові було відібрано дванадцять найактивніших читачів, які отримують спеціальні подарунки.

До числа переможців потрапили наступні читачі:

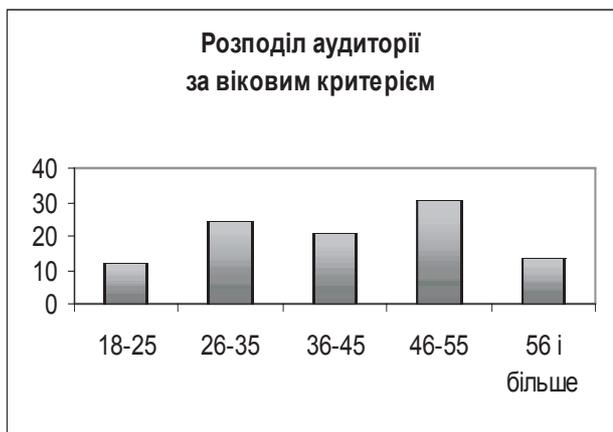
- Ченцов П. М. (м. Павлоград, Дніпропетровська обл.)
- Захарченко М. О. (м. Одеса)
- Юрченко Л. О. (м. Прилуки, Чернігівська обл.)
- Шевчук В. А. (м. Вінниця)
- Долинець І. М. (м. Київ)
- Калініна Н. М. (м. Бердянськ, Запорізька обл.)
- Лебеденко С. С. (м. Кривий Ріг, Дніпропетровська обл.)
- Тараленко Т. М. (м. Жовті Води, Дніпропетровська обл.)
- Колесніков В. У. (м. Київ)
- Малащук Д. В. (м. Київ)

- Крат А. А. (м. Херсон)
- Цимбал П. В. (м. Люботин, Харківська обл.)

Для усіх інших учасників анкетування Представництво Європейської Комісії в Україні, Беларусі та Молдові підготувало невеликі сувеніри.

Ще раз дякуємо всім, хто взяв участь в опитуванні і сподіваємось, що Ви і надалі підтримуватимете наші ініціативи. Хай Вам щастить!

Редакція інформаційного видання «Євробюлетень»

ЄВРОВІКТОРИНА

Шановні читачі! Запрошуємо Вас взяти участь у «Євровікторині». Усі учасники, які надішлють правильні відповіді на запитання, отримають від Представництва Європейської Комісії в Україні, Молдові та Беларусі невеликі сувеніри із символікою ЄС. Зверніть увагу, що відповіді на більшість запитань можна віднайти у попередніх номерах видання «Євробюлетень».

Електронний архів журналів розміщено за адресою:
<http://www.delukr.cec.eu.int/site/page962.html>

1. Скільки країн є членами ЄС?

- 25
- 15
- 31

2. У якому році було підписано Римський договір?

- 1957
- 1958
- 1999

3. Коли було узгоджено остаточний текст Конституції ЄС?

- 10 січня 2004 року
- 1 травня 2004 року
- 18 червня 2004 року

4. Яку кількість членів нараховує Європейський Парламент?

- 450
- 626
- 732

5. Яку назву має віза, яка необхідна українським громадянам для подорожей в межах ЄС?

- Римська
- Шенгенська
- Лісабонська

6. В якому році відбувся остаточний перехід до використання грошової одиниці ЄС "євро" і країни відмовились від використання національних валют?

- 1995
- 1999
- 2002

7. Найбільше за кількістю населення місто ЄС?

- Берлін
- Лондон
- Париж

8. Яка країна зараз головує в ЄС?

- Ірландія
- Нідерланди
- Португалія

9. Яка з наведених нижче країн не є членом ЄС?

- Великобританія
- Туреччина
- Мальта

10. Що означає термін "валютна змія"?

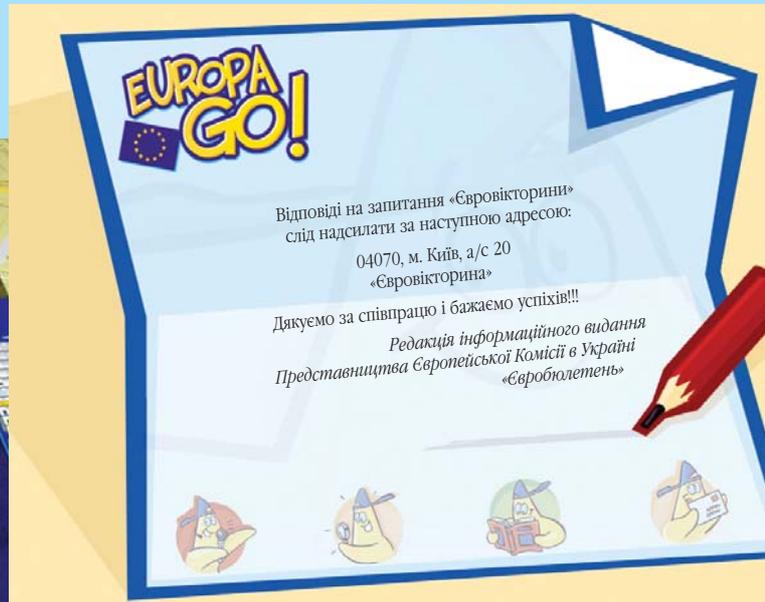
- система узгоджених валютних курсів між країнами Європи, введена 1972 року
- лінія, яка на карті сполучає найбагатші міста ЄС
- вид змій, поширений у хвойних лісах Європи

11. Коли було підписано Угоду про партнерство і співробітництво між Україною та ЄС?

- 12 червня 1994 року
- 14 червня 1994 року
- 16 червня 1994 року

12. Скільки офіційних мов стало в ЄС після розширення?

- 11
- 20
- 24

Брюссель

У серпні на центральній площі Брюсселя «Гранд-плас» розквітне понад 800 тисяч бегоній. З них складуть картини, на яких можна буде побачити все: від архангелів до садів Версаля. Це свято, яке проводиться в Брюсселі раз на два роки, відвідає до 100 тисяч бельгійців та туристів з інших країн. Фестиваль було започатковано в 1971 році за ініціативою тодішнього міського голови, але він став регулярним лише з кінця 80-их. Щоразу автори створюють нові композиції. Витрати (50 тисяч євро) покриває міська влада, уряд та приватні спонсори. Найкраще видно витвори "квіткових художників" із верхніх поверхів навколишніх будинків.

Про те, як Брюссель став столицею об'єднаної Європи, читайте в рубриці "Архів".

Представництво Європейської Комісії в Україні
Адреса: вул. Круглоуніверситетська, 10, Київ 01024. Тел. +38044 4620010
WWW.delukr.cec.eu.int Електронна пошта: press@delukr.cec.eu.int